

НАПРЯМ 4. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-274-9-27>

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Пугінська Владислава Владиславівна

аспірант

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

В сучасних умовах господарювання пріоритетним завданням будь-якого господарюючого суб'єкта стає пошук можливостей зміцнення його фінансового стану. Результати проведення аналізу дозволяють ідентифікувати поточний стан підприємства, виявити можливості та загрози його функціонування, вчасно реагувати на зміни в середовищі та приймати раціональні рішення.

51,4% площі Закарпатської області вкрито лісами, що є найвищим показником серед областей України [2]. Лісистість області становить 6,86% площі лісистості цілої країни, саме тому питання ефективності роботи лісового сектору краю є надзвичайно актуальним питанням.

Особливо гостро проблеми управління ліквідністю та фінансовою стійкістю підприємств постають в періоди спаду економічної ефективності їх господарювання, що прослідковується через скорочення дохідності й прибутковості лісогосподарських підприємств останніми роками. Подібні умови підвищують значущість системи оцінки фінансового стану підприємства, особливо їх ліквідності та фінансової стійкості як індикаторів загального фінансового здоров'я підприємства.

Ліквідність – здатність активу до швидкого перетворення в грошові кошти, а ступінь ліквідності визначається тривалістю часового періоду, протягом якого ця трансформація може бути здійснена. Чим коротший період, тим вища ліквідність даного виду активів [4, с. 120].

На рисунку 1 зображено середні показники ліквідності діяльності лісогосподарських підприємств Закарпатської області за 2013–2020 рр. Помітно, що, порівняно з 2013 р., їх значення зросли та відмітимо незначні щорічні коливання аналізованих показників, проте, всі вони й надалі залишаються наближеними до нормативних. Найвищі значення спостерігались у 2015–2017 рр. Зокрема, показник загальної ліквідності

у 2020 р. склав 0,92, значення коефіцієнту проміжкової ліквідності сягнуло позначки 0,48, а коефіцієнт абсолютної ліквідності склав 0,17.

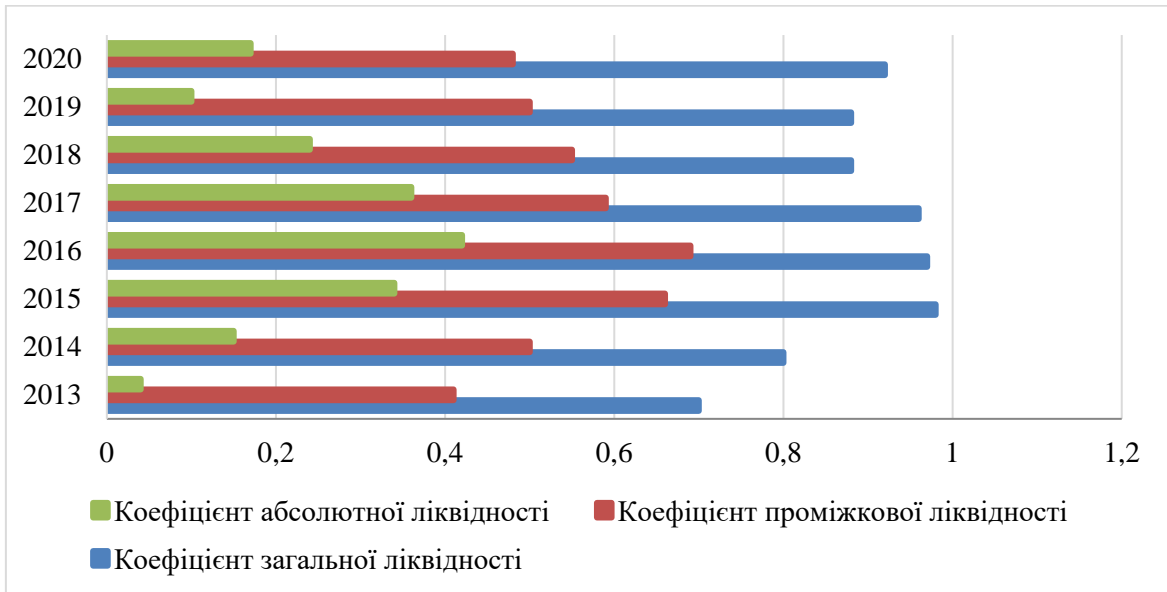

Рис. 1. Середньорічні показники ліквідності діяльності лісогосподарських підприємств Закарпатської області, 2013–2020 рр.

Джерело: розраховано та сформовано автором на основі [1]

Фінансовою стійкістю називають якісну оцінку фінансового стану суб'єкта господарювання, яка відображає основні тенденції зміни фінансових відносин під впливом найрізноманітніших чинників, як внутрішніх, так і зовнішніх, і виражається в кредитно- та платоспроможності підприємства, а також у постійному зростанні прибутку й капіталу при мінімальному ризикові [5, с. 60].

На рисунку 2 бачимо динаміку розрахованих середньорічних показників фінансової стійкості та платоспроможності лісогосподарських підприємств Закарпатської області за 2013–2020 рр.

Зупинимось на деяких із показників. Згідно даних фінансової звітності, половина лісогосподарських підприємств Закарпаття характеризуються високим показником автономії, вони є стійкими, і зможуть без зовнішніх запозичень витримати коливання кон'юнктури ринку. Щодо іншої частини підприємств – їм варто й надалі нарощувати обсяги власного капіталу для забезпечення власного стійкого фінансування. Як бачимо на рисунку 2, середнє значення показника в галузі за 2020 р. становить 0,5 і, незважаючи на те, що порівняно з 2019 р., він знизився на 5,45%, він залишатися у мінімальних допустимих нормах.

Коефіцієнт платоспроможності у 2020 р. знизився і склав 0,98, це означає, що на 1 грн. залучених коштів припадає 0,98 грн. власних

коштів. У більшості підприємств даний показник опустився нижче значення 1.

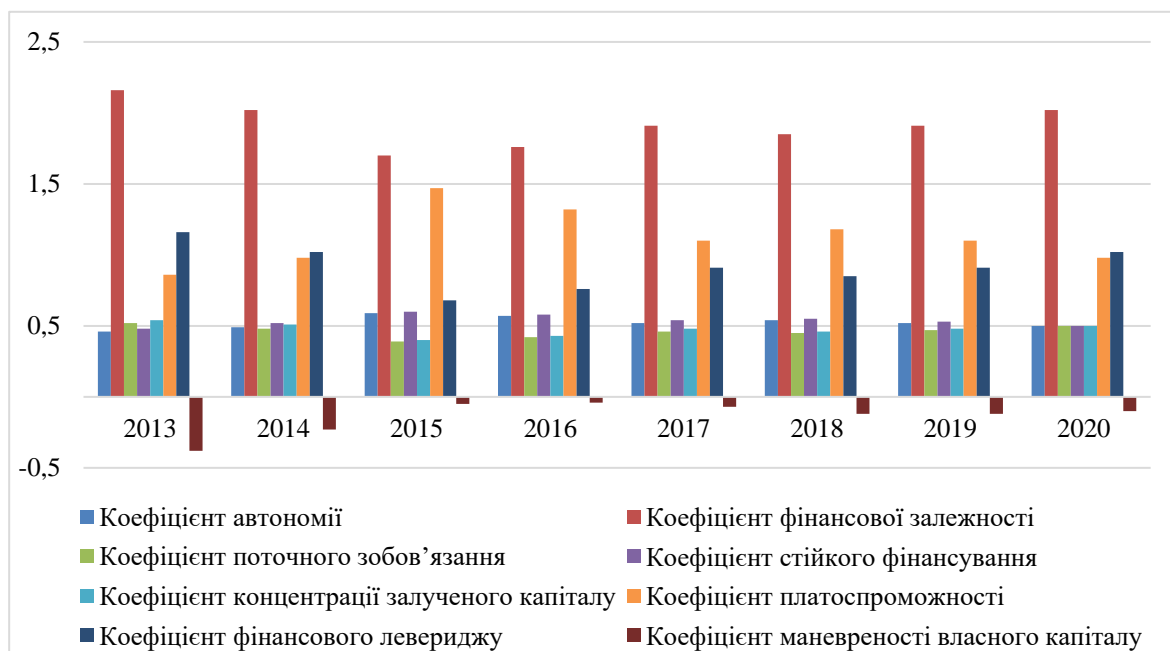

Рис. 2. Середньорічні показники фінансової стійкості та платоспроможності лісгосподарських підприємств Закарпатської області, 2013–2020 рр.

Джерело: розраховано та сформовано автором на основі [10]

Коефіцієнт фінансового левериджу з 2017 р. має тенденцію до зростання: порівняно з 2019 р. він зріс на 12,11%, це свідчить про зниження можливостей впливати на прибуток через зміну обсягів і структури позикового й власного капіталів. У 2020 р. показник становив 1,02.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу щороку мав від'ємне значення. Тільки в 9 підприємств із 20 середнє значення даного показника станом на 2020 р. є позитивним. Від'ємна тенденція показника маневреності власного капіталу означає, що власний капітал і кошти, залучені підприємствами лісового господарства Закарпаття на довгостроковій основі, спрямовані на фінансування необоротних засобів, тому для фінансування оборотних активів необхідно звертатися до позичкових джерел фінансування [3].

В останні роки спостерігається загальний спад за всіма важливим аналізованим показникам. Зменшення обсягів та темпів приросту чистого доходу, який отримують підприємства лісової галузі Закарпаття – головна причина такого спаду. Окрім того активний ріст поточних зобов'язань підприємств зумовив також спад в головних показниках фінансової стійкості підприємств. Варто зазначити, що власний капітал підприємств характеризується стабільним зростанням також, проте в

дещо меншій мірі, ніж попередній показник, що і зумовлює дану ситуацію в лісогосподарській галузі Закарпаття загалом.

Список використаних джерел:

1. Зведена фінансова звітність лісогосподарських підприємств Закарпатської області. Закарпатське обласне управління лісового та мисливського господарства: веб-сайт. URL: <https://zakarpatlis.gov.ua/dostup-do-publichnoji-informatsiji/zvedena-finansova-zvitnist/> (дата звернення: 25.11.2022).

2. Інформація щодо лісистості України. Державне агентство лісових ресурсів України. URL: <https://forest.gov.ua/napryamki-diyalnosti/lisi-ukrayini/zagalna-harakteristika-lisiv-ukrayini> (дата звернення: 25.11.2022).

3. Кобилецький В. Р. Коефіцієнт маневреності власного капіталу. *Онлайн-журнал «Financial Analysis online»*. URL: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-rokaznikiv/282-manevrenist-vlasnogo-kapitalu> (дата звернення: 25.11.2022).

4. Котляр М. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансової стійкості підприємства. *Вісник Економіки*. 2008. № 4. С. 120–124.

5. Стрішенець О. Аналітичний огляд фінансової стійкості підприємства. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2018. № 3. С. 58–65.